

ÇOCUKLARLA AYRILMIŞ OLAN ANNE BABAYLA İNSANİ MÜNASEBETLERİ (11)

(...dünden devam)

Tirmizî, bu hadîsin garîb, Hâkim sahîh olduğunu söylemiştir. Hâkim'in sahîh demesi önemli değildir. Bu hadîsin senedinde, mu-haddislerin güvenme-dikleri, Cûzecânî'nin yalancılıkla nitelendirdiği Abdullah b Şâkir'in bulunması yeter. Kaldı ki başka illetleri de var-dır. Hadîsi İbn Hibbân da Abdullah b Ömer'den rivayet etmiştir ki onun senedinde de münker şeyler rivayet etmekte olan Abdullah b Ömer el- orâsânî vardır.

Ayrıca bu hadîs, mîzân'ın iki kefesi ve bir dili olduğu hak-kında yeterli bir delîl de değildir. Çünkü sözde isti'âre olabilir. İnsanların anlaması için kelime-i şehâdetin, böyle bir benzetme ile anlatılmış olması mümkündür. Nitekim Hâfız İbn Hacer de, eylem-lerin kendisinin tartılacağı yolundaki İbn Ömer görüşünü tercih ederek: "Doğrusu, eylemlerin kendisi tartılacaktır" demiş ve ahlâkın tartılacağı hakkındaki sahîh hadîsi delîl getirmiştir. Bu hadîs, sıhhat derecesi daha aşağı olan kart hadîsine aykırıdır. Kaldı ki bu kart hadîsinde bir tek kelime-i şehâdetin, içinde tek iyilik bulunmayan binlerce kilometre uzun-luğundaki tomarlara yazılmış bulunan gü-nâhlara ağır geleceği bildirilmektedir ki insanı, farzları ihmale, hattâ mutlak ibâhaya (hiçbir harâm ve yasak tanımayan düşünceye) gö-türür nitelikteki bu haber, âlimler arasında problem olmuştur. Çünkü bu, her insanın yaptığı zerre miktarı hayır veya şerrin karşı-lığını göreceğini bildiren âyetlere ve hadîslere aykırıdır.

"Mürci'e buna dayanarak îmân ile beraber günâhın zarar ver-meyeceğini söylemiştir. Cumhur da buna çeşitli cevaplar vermiştir. Ama herhalde bu konudaki görüşlerin en ma'kulü, Tirmizî'nin işaret ettiği şu cevaptır: 'İki şehâdet kelimesinin, sâhibinin kurtuluşuna se-bep olması, iman ile ölmesinden ötürüdür. Sözeliminden anlaşı-lı-yor ki bu hadîste temsil edilen adam kâfir idi, inandı ve henüz salih bir eylem yapmağa fırsat bulamadan öldü. Bunun kurtulacağında ihtilâf yoktur'."(Tefsîru'l-Menâr: 8/322-325)
